

TALOUSARVIOALOITE 470/2001 vp

Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen parantamiseen

Eduskunnalle

Lapset ja nuoret jonottavat psykiatrasta hoitoa edelleen liian kauan. Vuoden alussa voimaan tulleen mielenterveysasetuksen mukaan lasten ja nuorten pitäisi päästä hoitoon kolmessa kuukaudessa, mutta esimerkiksi yliopistosairaaloissa hoitoa joutuu odottamaan useimmiten puoli vuotta. Varsinaista hoitoa edeltävään psykiatriseen tutkimukseen alaikäisen tulee päästä kolmessa viikossa. Tämä toteutuu paremmin useimmissa yliopistosairaaloissa, vaikka siinäkin on puutteita joissakin sairaaloissa.

Psykiatripula osaltaan pahentaa jonoja osassa maata. Asetuksen voimaantulon jälkeen jonotilannetta ei ole tutkittu. Asetus velvoittaa kunnat tarjoamaan alaikäisille mielenterveyshoitoa määrääjässä, mutta ei välttämättä erikoissairaanhoidossa. Lapsia ja nuoria ohjataan mahdollisimman paljon hoitoon kuntien omiin toimipisteisiin ja Kelan tuella yksityissektorille. Sairaalaklinikoiden hoitoa jonottavat yleensä ne alaikäiset, joita ei ole muualla pystytty hoitamaan.

Tampereen, Turun ja Oulun yliopistollisissa sairaaloissa lastenpsykiatrasta osastohoitoa joutuu jonottamaan keskimäärin noin puoli vuotta. Perheosastolle pääsee Tampereella kolmessa kuukaudessa. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä HUS:ssa odotusaika on 4–6 kuukautta alueesta riippuen. Jonotusaika pitkäaikaiseen hoitoon on pisin Kuopiossa, jossa lapsi odottaa hoitoa 12–16 kuukautta. Lyhytaikaiseen hoitoon jono on siellä puoli vuotta. Ongelmana on lisäksi osastohoidon äärimmilleen ajetu-

tut resurssit, kun potilaita on miltei jatkuvasti yli-
paikoilla.

Kaikki nämä jonotusajat ovat aivan liian pitkiä, varsinkin psykiatrasta hoitoa tarvitsevan lapsen ja hänen perheensä kannalta. Tarpeet ovat usein akuutteja ja ongelmia aletaan hoitamaan usein vasta, kun ne ovat kärjistyneet. Kuitenkin psyykkisten ongelmien varhainen hoitaminen on kaikkein edullisinta ja tehokkainta, mutta resurssit julkisen sektorin jokaisella asteella ovat tämän tehokkaaseen toteuttamiseen aivan liian vähäiset.

Hoidon jonoja on kasvattanut myös se, että lasten ja nuorten psyykkiset pulmat ovat Suomessa koko ajan selvästi yleistyneet. Joka neljäs suomalainen lapsi ja nuori kärsii jonkinasteisista mielenterveyden häiriöistä. Pahimpia välinpu-
toajia ovat ne psykoottiset tai vaikeasti häiriöiset lapset, jotka joutuvat odottamaan kohtuuttoman kauan laitospaikkaa. He ovat riskialtein ryhmä myös syrjäytymiskehitykseen.

Toisaalta mielenterveyden ongelmien korjaamisen lisäksi tulisi panostaa myös ennalta ehkäisevään hoitoon. Ennalta ehkäisevän hoidon edut ovat lasten mielenterveyden alueella kiistatottomat. Inhimillisten syiden lisäksi ennaltaehkäisy on kannattavaa myös taloudellisesti. Esimerkiksi koulupsykologin asiakkuus maksaa 2 400 markkaa vuodessa, kun taas lastenpsykiatrisen sairaalapaikan vuosihinta on 800 000 markkaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittaen,

TAA 470/2001 vp — Leea Hiltunen /kd ym.

*että eduskunta ottaa valtion vuoden
2002 talousarvioon momentille 33.32.30
lisäyksenä 9 000 000 euroa lasten ja*

*nuorten mielenterveyspalveluiden pa-
rantamiseen.*

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 2001

Leea Hiltunen /kd
Ismo Seivästö /kd